

CURTEA DE APPEL BĂLTI

Dosarul nr.1r-773/2015

Prima instanță: Judecătoria Bălti

Judecător xxxxxx

DECIZIE

în numele Legii

11 noiembrie 2015

mun.Bălti

Colegiul penal al Curții de Apel Bălti

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată, judecătorul

Ion Talpa

Judecătorii

Oleg Moraru, Svetlana Șleahtățki

Grefiera

Mariana Sajin

Cu participarea :

Procurorului

Liliana Pasat

Avocatului

Mariana Caraîman

Traducătorului

Galina Morohai

a judecat în ședință de judecată **publică** în instanță de recurs, *recursul declarat de către procurorul în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, Lilia Selevestru, împotriva sentinței judecătoriei Bălti din 22 septembrie 2015* conform căreia:

xxxxxxxx, născută la xxxxxxxx, originară și domiciliată mun.xxxx,str.xxxx ap.xxxx, ucraineancă, văduvă, anterior director al instituției preșcolare nr.24 din mun.Bălti, în prezent pensionară, fără grad de invaliditate, cet.Republiei Moldova, studii superioare, nesupusă serviciului militar, anterior nejudecată.

Procesul penal privind învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(4) Cod penal s-a încetat, potrivit art.55 Cod Penal. xxxxxxxx s-a liberat de răspunderea penală și s-a tras la răspunderea contravențională, fiind aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 150 (una sută cincizeci) u.c., ceea ce constituie 3000 (trei mii) lei.

Măsura preventivă – obligațunea de a nu părăsi țara aplicată lui xxxxxxxx, s-a revocat.

Corpurile delice: mijloacele bănești în sumă de 500 lei, în 2 bacnote cu nominalul de 200 lei (G0018 407322; G 0054 425624) și una bancnotă cu nominalul de 100 lei (G 0015 554707), împachetate în pachet de cancelarie cu nr.1, sigilat cu amprenta stampilei „Pentru pachete” a DGT Nord a CNA - se transmit în folosul statului.

Corpurile delice: caseta video compactă de model „SONZ Premium Mini DVM60 LP:90”, cu înregistrările video a imaginilor de la reținerea și percheziției corporale a lui xxxxxxxx; Purtătorul de informații CD-R de model „Barges”, cu documentarea audio a întrevederii avute loc la 23.03.2015 între cet.xxxxxxxxx; Purtătorul de informații CD-R de model „Barges”, cu copia documentării audio a întrevederii avute loc la 23.03.2015 între cet.xxxxxx și xxxxxxx; purtătorul de informații CD-R de model „Barges”, cu documentarea video a întrevederii avute loc la 23.03.2015 între cet.xxxxxx și xxxxxxx; Purtătorul de informații CD-R de model „Barges”, cu copia documentării video a întrevederii avute loc la 23.03.2015 între cet.xxxxxx și xxxxxxx, împachetat în pachet de hîrtie cu nr.2, cu nr.3, cu nr.1/1 și cu nr.2/1 toate sigilate cu amprenta stampilei „Pentru pachete” a DGT Nord a CNA - urmează a fi păstrate în continuare la materialele cauzei.

Cauza a fost examinată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, Judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Termenul de judecare a cauzei:

În instanța de fond: 07.05.2015-22.09.2015.

În instanța de recurs: 20.10.2015-XXXXXXXXXX.

Procedura de citare legală executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar și argumentelor prezentate în ședință, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,-

C O N S T A T Ă :

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, instanța de fond a reținut că, **xxxxxx**, activând în funcția de director al instituției preșcolare nr.24 din mun.Bălți, în baza ordinului nr.29 din 06.09.1990 a șefului Direcției de Învățămînt Tineret și Sport Bălți, fiind abilită cu atribuții de serviciu de asigurare a aplicării Legii Învățămîntului, a statului cadrului didactic, a regulamentelor și instrucțiunilor elaborate de Ministerul Educației și DITS, de aplicare a planului de Învățămînt, de realizare a programelor educativ-instructive de elaborare și implementare a planului perspectiv de dezvoltare a grădiniței, concomitent fiind responsabilă de întreaga activitate educativă și administrativă a grădiniței, prin urmare în conformitate cu art.123 alin.(2) Cod penal, fiind persoană publică, a săvîrșit infracțiunea de corupere pasivă în următoarele circumstanțe:

Astfel, **xxxxxx**, activând în funcția sus nominalizată, urmînd scopul de profit, intenționat, începînd cu 19.03.2015 a pretins de la cet.**xxxxxxxxxx** bani ce nu i se cuvin în sumă totală de 500 lei și o cutie de cafea, pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, exprimate prin înmatriculare în instituția preșcolară nominalizată a nepoțelului cet.**xxxxxxxxxx** pe numele **xxxxxxxxxx**, iar la 23.03.2015, aproximativ pe la orele 10:09 a primit personal de la cet.**xxxxxxxxxx** în biroul său de serviciu din sediul grădiniței creșă nr.24 din mun.Bălți, care este amplasată pe str.Independenței 96, mijloacele bănești pretinse în sumă de 500 lei, fapt după care a fost reținută de către colaboratorii DGT Nord al CNA a Republicii Moldova.

Instanța de fond a reținut și constatat, că **xxxxxxxxxx** a comis infracțiune prevăzută de art.324 alin.(4) Cod penal al RM – *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întîrzi sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia, săvîrșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale.*

Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare a fost contestată cu recurs în termenul și ordinea prevăzută de art.437-439 Cod de procedură penală de către procurorul în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, Lilia Selevestru, care solicită rejudecarea cazului, pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care **xxxxxx** să fie recunoscută vinovată de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(4) Cod penal și în baza acestei legi, precum și a art.364¹ Cod de procedură penală, să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă de 800 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcția de director a instituțiilor preșcolare pe un termen de 3 ani.

În cererea de recurs prourorul a invocat, că instanța de fond nejustificat a încetat procesul penal în privința inculpatei pe art.324 alin.(4) Cod penal, cu liberarea acesteia de răspunderea penală conform art.55 Cod penal, apreciind împrejurările comiterii infracțiunii și circumstanțele atenuante stabilite în cadrul judecării cauzei penale ca temei pentru încetarea procesului și sancționarea inculpatului în mod contravențional.

În dependență de circumstanțele atenuante stabilite în cadrul cercetării judecătorescă, conform prevederilor art.78 Cod penal, pedeapsa penală poate fi redusă pînă la minimul pedepsei prevăzute de art.324 alin.(4) Cod penal, dar nu apreciate ca temei pentru libertatea inculpatei de răspunderea penală conform art.55 Cod penal și sancționarea acestei în mod contravențional, cu astăzi mai mult inculpata conform prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală a beneficiat de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Consideră că din circumstanțele concrete ale cauzei și modul cum a acționat inculpata nu se constată temeiuri pentru a se da o mai mare eficiență circumstanțelor atenuante reținute în favoarea inculpatei, cu liberarea inculpatei de pedeapsa penală cu tragerea la răspundere contravențională, aceasta din urmă nefiind de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul pedepsei conform prevederilor art.61 alin.(2) Cod penal, în contextul în care infracțiunea a fost deja săvîrșită. Fapta infracțională comisă de inculpată, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se clasifică în categoria infracțiunilor ușoare, însă poartă un caracter social-periculos, iar tolerarea unui asemenea comportament din partea instanței de judecată poate solda urmări ce periclitează activitatea întregului sistem de drept, diminuînd imaginea organelor de ocrotire a normelor de drept în societate.

În ședința instanței de recurs procurorul și-a susținut recursul înaintat și a solicitat admiterea lui.

Inculpata și avocatul său au solicitat respingerea recursului, cu menținerea sentinței instanței de fond.

Verificînd legalitatea verdictului contestat și temeinicia argumentelor formulate de recurrent în raport cu materialele cauzei, ascultînd pledoariile participanților la proces, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul procurorului și a casa sentință judecătoriei Bălți din 22.09.2015, cu pronunțarea unei noi hotărîri din următoarele considerente.

Conform art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri.

Potrivit prevederilor art.448 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și

temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanță de recurs și este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

În această ordine de idei Colegiul penal reține, că prezenta cauză penală a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art.364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de inculpată în corespondere cu alin.(3) a normei vizate prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia ea a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu.

Respectiv, audiind-o sub jurămînt în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, instanța de fond, în corespondere cu art.364¹ Cod de procedură penală, prin încheierea protocolară i-a admis cererea pe motiv, că din probele administrate rezultă că fapta îi este stabilită, iar în cauză sînt suficiente date privind personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatei potrivit regulilor de audiere a mărtorilor, efectuînd cercetarea nemijlocită a bazei probante administrate pe caz, cu expunerea detaliată în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată și în sentință adoptată.

Atât la faza urmăririi penale, cât și în instanță de fond și cea de recurs inculpata xxxxxxxx a recunoscut fapta săvîrșită, depunînd sub jurămînt declarații consecutive referitor la cele comise, acestea coroborînd întru tot cu restul probelor administrate pe caz, ce se conțin în rechizitorile din dosarul penal și care au fost reflectate în partea descriptivă a sentinței din 22.09.2015 a judecătoriei Bălți.

Probele verbale coroborează întru tot cu cele material-scrise administrate pe caz, cărora instanța de fond le-a dat o apreciere obiectivă în corespondere cu prevederile art.93-101 Cod de procedură penală.

Drept rezultat, instanța de fond în baza probelor administrate pe caz, corect a concluzionat ca fiind dovedită vinovăția inculpatei xxxxxxxx în pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întîrzi sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia, săvîrșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale, fiind just încadrate la art.324 alin.(4) Cod penal.

Obiecții la vinovăție și încadrarea juridică de către procuror n-au fost înaintate.

Cât privește încetarea cauzei și pedeapsa stabilită inculpatei xxxxxxxx potrivit art.55 Cod penal, care de altfel și este obiectul nemijlocit al recursului, Colegiul penal constată, că instanța de fond a admis o eroare de drept în această privință, ce influențează legalitatea sentinței, determinînd casarea ei, cu adoptarea unei soluții noi privind aplicarea corectă a dispozițiilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală și 324 alin.(4) Cod penal.

Instanța de fond a interpretat în mod greșit normele de drept penal și procesual-penal ce țin de aplicarea procedurii simplificate și individualizarea pedepsei, ca consecință i-a stabilit inculpatei o pedeapsă nejustificată în raport cu fapta de corupție comisă și efectele ei.

După cum s-a menționat mai sus, prezenta cauză penală a fost examinată în fond în baza art.364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale.

Art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală prevede, că *inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o patrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.*

Conform pct.31 al **Hotărîrii Plenului CSJ cu privire la aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătoarești nr.13 din 16.12.2013**, potrivit alin.(8) al art.364¹ CPP, inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare și de reducerea cu o patrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă ori cu muncă neremunerată în folosul comunității. Analizînd sintagma "limitelor de pedeapsă prevăzută de lege" deducem că legiuitorul a avut în vedere că pedeapsa, în cazul în care este închisoarea, se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului.

Potrivit pct.34 al aceleiași hotărîri, modalitatea menționată de calculare a limitelor maxime și minime se va efectua și în cazul stabilirii pedepsei muncii neremunerate în folosul comunității, precum și la stabilirea pedepsei cu amendă, doar că limitele maxime și minime se vor reduce cu o patrime.

În cazul dat, inculpata xxxxxxxx, cu circumstanțele stabilite și prin aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală, deja a beneficiat de o procedură simplificată și de o reducere a pedepsei.

Cumulul de circumstanțe au fost puse deja la baza procedurii simplificate prevăzute la art.364¹ Cod de procedură penală.

Mai mult ca atât, ține de atrasă atenția, că în cazul dat este vorba de un caz de corupție.

În conformitate cu art.75 Cod penal, individualizarea judiciară a pedepsei este realizată de către instanța de judecată și constă în stabilirea și aplicarea pedepsei prevăzute de sancțiune, pentru infracțiunea săvârșită, în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea infractorului, de împrejurările concrete în care s-a comis infracțiunea.

În cazul infracțiunilor de corupție noțiunea „gravitatea infracțiunii săvârșite” trebuie de înțeles în sensul că aceste infracțiuni, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care discredită și compromite activitatea acestora.

Tîne de menționat, că pedepsele stabilite de instanța de judecată trebuie să fie nu numai legale, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp, trebuie să fie și juste, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea quantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului.

În același timp, trebuie să fie respectată prevederea art.61 Cod penal, conform căruia, pedeapsa care se aplică urmează își atingă scopul de restabilire a echității sociale și prevenirea a săvârșirii noilor infracțiuni de către alte persoane.

Condamnînd persoanele pentru infracțiunile de corupție, instanțele trebuie să asigure aplicarea pedepsei prevăzute expres de sancțiune, inclusiv cu aplicarea pedepselor complementare care sunt obligatorii. Acest principiu urmează a fi aplicat și la stabilirea pedepsei cînd cauzele de corupție se examinează în procedura specială de recunoaștere a faptelor comise prevăzută la art.364¹ Cod de procedură penală, cum este în cazul dat.

Persoanele care comit infracțiuni de corupție au calitatea de subiect special și sunt persoane supuse unei responsabilități deosebite față de alți infractori, de aceea la aprecierea circumstanțelor și determinarea pedepsei obligă instanțele de judecată să manifeste o deosebită atenție.

Sancțiunea normei penale prevăzute la art.324 alin.(4) Cod penal conține obligatoriu ca pedeapsă principală amendă și ca pedeapsă complementară privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate.

La stabilirea vinovăției persoanei în baza art.324 alin.(4) Cod penal și necesității stabilirii pedepsei, instanțele de judecată sunt obligate să aplique pedeapsa prevăzută de norma dată, fiindcă în caz contrar ar încalca prevederile art. 61 alin.(2) Cod penal, care stipulează că „*pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane.*”

Infractorul care a utilizat statutul funcției, drepturile și avantajele pe care le acordă aceasta pentru facilitarea infracțiunii de corupție trebuie să fie privat de dreptul de a ocupa această funcție, or, anume astfel va fi atins scopul pedepsei penale aplicate față de condamnat.

Cu referire la speța data, xxxxxxxx a utilizat statutul funcției de șef al instituției preșcolare, drepturile și avantajele pe care le acordă aceasta pentru facilitarea infracțiunii de corupție și de aceea trebuie să fie sancționată în baza art.324 alin.(4) Cod penal cu amendă și privarea de dreptul de a ocupa această funcție publică, or, anume astfel, și prin aceasta va fi atins scopul pedepsei penale aplicate față de aceasta.

Infracțiunea prevăzută la art.324 alin.(4) Cod penal care i-a fost imputată și dovedită inculpatei face parte din categoria celor de corupție, ce prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților de instruire preșcolară, unde ca rezultat activitatea acestora a fost discreditată și compromisă.

Totodată infracțiunea comisă de xxxxxx a cauzat daune intereselor publice, a afectat imaginea instituției preșcolare și a societății. Acestea sunt niște daune nemateriale care nu pot fi considerate ca total reparate.

De aceea, în cauzele de corupție nu sunt aplicabile dispozițiile art.55 Cod penal, care prevăd că răspunderea penală pentru infracțiunea săvârșită poate fi înlocuită cu o altă formă de răspundere, extrapenală, care atrage încetarea procesului penal cu aplicarea unei sancțiuni cu caracter contravențional.

Instanțele de judecată au fost orientate să nu aplique art.55 Cod penal în cazurile de corupție prin pct.24 din Hotărîrea Plenului CSJ cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție nr.11 din 22.12.2014 și pct.4 din Recomandarea nr.61 a CSJ.

Din aceste considerente, pentru a exclude eroarea de drept admisă de instanța de fond la numirea pedepsei penale, Colegiul consideră necesar de a admite recursul procurorului, dispunînd casarea sentinței, cu pronunțarea unei soluții noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

La individualizarea pedepsei Colegiul penal va lua în considerație prevederile art.7, 61, 75-78, 82 Cod penal, ținînd astfel cont de gravitatea infracțiunilor comise (*usoară dar care prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în serviciile publice care discredită și compromite activitatea acestuia*), motivul acestora (*interes material și scop de profit*), de personalitatea celui vinovat (*caracteristica pozitivă la locul de trai și muncă, lipsa evidenței la medicii narcolog și psihiatru, pensionară, lipsa anteroarelor condamnări*), de prezența circumstanțelor atenuante (*căința sinceră și contribuirea la descoperirea infracțiunii*), de lipsa circumstanțelor agravante și celelalte împrejurări individuale ale cazului.

De asemenea Colegiul penal a ținut cont de comportamentul inculpatei în cadrul cauzei penale, atitudinea ei față de faptele comise, influența pedepsei asupra corectării și reeducării ei.

Totodată Colegiul penal ține să accentueze împrejurările expuse, și anume, pericolul social sporit al infracțiunii date, că

infracțiunea este din categoria celor de corupție care implică funcția publică, precum și faptul că prin aceste acțiuni infracționale inculpata a adus atingeri grave imaginei sistemului de învățămînt al Republicii Moldova, că a comis o infracțiune intenționată, în interesul material al său și folosindu-se de funcția pe care o detineea, care impun stabilirea unei pedepse în limita normei legale care i-a fost incriminată și vinovăția căreia a fost dovedită.

Continuînd după aceasta să exerceze asemenea funcții publice, chiar și altele, inculpata XXXXXXXXX poate din nou să săvîrșească fapte analogice, astfel scopul de restabilire a echității sociale, corectarea și educarea condamnatei nu va fi atins.

În finalul motivării soluției, Colegiul penal reîretează, că la stabilirea pedepsei sunt luate în considerație toate împrejurările cazului.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul penal a ajuns la concluzia că aplicarea unei pedepse cu amendă de 800 u.c. cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice de conducere în domeniul învățămîntului pe un termen de 2 ani față de XXXXXXXXX, luînd ca bază prevederile legii, situația de fapt stabilită și personalitatea inculpatei, v-a fi una echitabilă și pe măsură materialului probant administrat, v-a atinge scopul și v-a corecta, reeduca inculpata, precum v-a restabilii echitatea socială și v-a preveni săvîrșirea de noi infracțiuni atât din partea acesteia, cât și de alte persoane.

Conducîndu-se de art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) și 417-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,-

D E C I D E :

Recursul **procurorului în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, Lilia Selevestru**, declarat împotriva *sentinței Judecătoriei Bălți din 22.09.2015*, în cauza penală în privința lui XXXXXXXX, se admite ca fiind fondat, cu casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

XXXXXX se declară vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(4) Cod penal și i se stabilește o pedepse sub formă de amendă în mărime de 800 (opt sute) unități convenționale (16000 lei), cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice de conducere în domeniul învățămîntului pe un termen de 2 ani.

În rest sentința primei instanțe referitor la măsura preventivă și corporile delictelor se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Decizia este adoptată și pronunțată public la XXXXXXXXX.

Președintele de ședință, judecătorul:

Ion Talpa

Judecătorii:

Oleg Moraru

Svetlana Șleahtîțki